SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2714

av Janine Alm Ericson m.fl. (MP)

Rätten till aktiv dödshjälp – införande av en lex Natthiko

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utreda ett införande om aktiv dödshjälp i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I takt med att den medicinska utvecklingen går allt snabbare kommer också möjligheterna att hålla människor vid liv längre att förbättras. Det är i grunden någonting fantastiskt. Det innebär dock också i många fall att människor genomlider utsträckta smärtsamma processer, där det inte finns någon utsikt för dem att komma tillbaka till det liv de vill ha. En del kan känna att de är tacksamma för det långa liv de har haft men att de nått vägs ände och är nöjda med det.

Under hela livet förväntas vi ta ansvar och fatta viktiga beslut som har avgörande betydelse för våra liv. Men när det gäller något så avgörande som att bestämma över omständigheterna kring livets slut, vår egen död, så får vi det inte. Det har under åren blivit allt mer uppenbart. Vi hör i medierna om mångas upplevelser. Hela diskussionen fick nytt liv när Björn Natthiko Lindeblad valde att avsluta sitt liv 2022. Till sina följare på sociala medier skrev han: ”Tycker du som jag, att alla, under vissa omständigheter, borde få samhällets hjälp till en värdig och trygg död, så gör dig hörd. Lex Natthiko,

inte mig emot.” Efter det har vi hört många berättelser om människor som är oroliga för sitt framtida lidande och läkare och anhöriga som tvingats fatta plågsamma beslut i strid mot lagen. Så kan vi inte ha det.

En novusundersökning från 2025 visar också att en utredning om dödshjälp stöds av 76% av de tillfrågade och Ekot rapporterade den 23 nov 2026 att det i riksdagen finns en majoritet bland partierna.

Frågor om etik och liv kommer aldrig någonsin att vara enkla. Det egna självbestämmandet måste dock vara avgörande, även när det kommer till beslut i livets slutskede. Debatten i samhället fortsätter och för många människor skulle det vara en lättnad att veta att när lidandet blir för stort, så kan man välja att avsluta det på ett värdigt sätt. Det finns flera länder som gått före, däribland Belgien och Nederländerna.

Det finns givetvis många frågor att noggrant utreda innan en legalisering kan ske. Åtgärden handlar om att värna den enskildes rätt, och det finns risker som bör tas på största allvar. Hur riskerna kan minimeras bör utredas grundligt.

Janine Alm Ericson (MP)

Annika Hirvonen (MP) *Ajda Asgari (MP)*